

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

Quando & apud quos sit loquendum: & rursus vbi & quando tacendum.
Cap.15.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

DE PROBIDADE

subest periculum) merearis gubernari, Ita enim & plurima vitabis mala; & dignus habebis qui plurima consequaris bona: quippe qui singulari quodam in illū feraris amore, oēmque ab illo expectes opem atque consiliū,

Quando & apud quos sit loquendum: & rursus ubi & quando tacendum. Cap. 15.

Superest ut iam de cæteris loquamur boni eloquii conditionibus, nempe quando & cum quibus loquendum: & rursus ubi & apud quos sit tacendum. In primis ergo hoc equidem iudicauerim consultissimum, ut quisque loqui studeat quam potest parcissime: neque aliās loquatur nisi dum vel ratio, vel orationem postulat necessitas: deinde etiam ut cum metu loquatur aptissimis pariter & paucissimis verbis quod dicendum est absoluens. Sequeris ergo hac in re Senecæ sententiam dicentis, ad docendum seu persuadendum non multis sed efficacibus opus esse verbis: itemque agricolarum exemplū, qui rare potius & semina electa, quam cumulatim & vulgaria semina iacere malunt. Perquam multa sunt quæ hominem tacere suadeant: paucissima quæ loqui compellant. Tacendum ergo in primis dum quis orsus est quippiam eloqui idque dum is suam orationem absoluat. Quippe decens est verba facientē donec

2. a. cōditio loquentis.

3. a.

Seneca.

donec perorarit silenter audiri ac sustineri.
 Secundo silere praestat quam loqui (etiam si
 pia sint quae effari velis) dum idoneos non ha-
 bes auditores, ut si adsint, qui verba tua sint
 contempturi, aut qui ex ipsis nihilo euasuri
 sint meliores. Vbi enim (inquit Sapiens) au-
 ditus non est, non effundas sermonem. Idem Eccle. 32. a.
 docet & Christus suos discipulos, ubi ait. Mat. 7. a.
 Nolite dare sanctum canibus, neque mittatis
 margaritas vestras ante porcos, ne forte con-
 culcent eas pedibus, & conuersi dirumpant
 vos. Quo sermone vetuit Dominus doctri-
 nam euangelicam deprædicari contumaci-
 bus, & hominibus impuris, in suis foeditati-
 bus perditè gratulantibus ac desperatis.
 Hinc etiam Salomō ait. Qui erudit deriso Pro. 9. b.
 rē ipse iniuriam sibi facit, & qui arguit im-
 pium sibi maculam generat. Noli arguere
 derisorem, ne oderit te. Argue sapientē, &
 diliget te. Interdum silentium requirit ipsa
 personarum quibus fortè ades dignitas, sa-
 pientia, aut functio. Inter eiusmodi enim li-
 berè velle loquitari temeritatis est & irreue-
 rentiæ indicium. Silentium quoque maximè
 decet pueritiam, & ætatem in religione ru-
 dem. Hanc enim peculiariter taciturnitate
 docet Sapiens dum ait. Adolescens loquere Eccle. 32. b.
 in tua causa, vix quum necesse fuerit. Si bis
 V iij interrogatus

DE PROBITATE

interrogatus fueris, habet caput primū ex-
ordium, respōsum tuū. In multis esto quasi
inscius: & audi tacens simul & quærēs. Rur-
sus idem ante hæc verba. Audi inquit tacēs:
& pro reuerentia accedet tibi bona gratia.
Illud in rerum cernimus natura, quod ager
quo sæpius sinitur interquiescere liber à fe-
rēdisfrugibus, hoc magis impinguescit, vbe-
riorēq; post quietem adfert fructū. Ita quo-
que & cum homine agitur, qui quum sese
quietum & quodammodo sterilem præbe-
re potest sermonibus, tandem diuinæ gra-
tiæ pinguedine largius infunditur & illu-
stratur aptiorq; efficitur producendis ver-
borum frugibus longè saluberrimis. Vnde
haud inconsultè ita maioribus visum ac de-
cretum est, vt in cœnobijs, certis quibusdā
temporibus ac locis, ab omni prorsus abstin-
neatur etiam ab vtili colloquio, nimirum
quod per taciturnitatem mens hominis se-
curius custodiatur, quodque interni ho-
minis sensus, hoc vtilius operentur intus,
quo diligentius obseruantur foris. Obmu-
tui (inquit David) & humiliatus sum, &
silui à bonis: & dolor meus renouatus est.
Concaluit cor meum intra me: & in medi-
tatione mea ex ardescet ignis. O verè admi-
randam

Ibidem.

simile.

Pla. 176

randam silentij virtutem, per quam humili-
tas compassio & dilectio mirum in modū
probantur & renouari & augeri.

De silentio in templo obseruando, aduersus eos qui
nihil verentur inibi impiè intendere fabulis.

Cap. 16.

SAepenumero quoq; tempus ipsum & lo-
cus silentium potius quam verba expo-
stulant: etiamsi fortasse non inutile alio
qui foret si proferretur quod erat profe-
rendum. Tempus ergo obseruari necesse
est, ne si verbum (quod suo prolatum tem-
pore prodesse poterat,) intempestiuè pro-
matur, pro compendio adferat dispendi-
um. Mala enim aurea (inquit Salomon) in
lectis argenteis, qui loquitur verbum in Pro. 25. 6.
tempore suo. Locum item obseruari in lo-
quutione necesse est, ne qui rebus consecra-
tus est diuinis inutilibus prophanetur con-
fabulationibus. Qua sanè in re à plerisque
secularibus peccatur hodie citra omnem
modum: qui domum orationis forum fa-
ciunt mercationis, ambulachrum obtre-
ctationis conciliabulum confabulationis.

Heu te infelicem ac deploratum, qui

V iij vbi